II.

ORDINIS MEDICI IENENSIS DECANVS

IVSTVS CHRISTIANVS LODER, D.

DISSERTATIONEM INAVGVRALEM

DOCTISSIMI MEDICINAE CANDIDATI

GEORGII FRIDERICI KRVGER

OHRDRVFFIENSIS

DIE XIX MAII MDCCLXXXI.

PVBLICE HABENDAM

INDICIT.

Praemittitur commentationis *de vaginae vteri prolapſu*

particula II.

I E N A E

LITTERIS FICKELSCHERRIANIS.

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

SYMPTOMATA, quae vaginae vteri prolapſum, inprimis eum quem vniuerſalem et complicatum diximus, comitari ſolent, eadem fere ſunt, quae ſub vteri ipſius procidentia obſeruantur. Pertinent huc inprimis frequentes et vani ad emittendam vrinam ſtimuli, mictio difficilis et dolorifica, alui retentio, fluor albus, moleſtia ex corpore peregrino genitalibus inhaerente vel ab illis dependente exorta, prolapſae partis facillima inflammatio, partus retarda-

tio, quam vel genitalium ſtrictura, vel femorum et veſtimentorum frictio, vel vrinae effluentis, cruſtam ſatis denſam non raro formantis, immundities, vel ipſe denique ſanguinis impeditus circuitus et enata inde humorum collectio et ſtagnatio procreant. Iam vero, ſi prolapſa pars inflammata eſt et intumuit, dolores oriuntur tenſiui circa lumbos, in ſedendo pedibusque ingrediendo moleſtia, et vehementiſſimi dolores inflammatorii in ipſa parte propendente et in genitalibus, febrisque inflammatoriae varia ſymptomata, quae nota ſatis hic recenſere non vacat. Denique vero ſilentio praetereunda non eſt illa moleſtia, quae ex frequenti procidentia repoſitae iam partis vel minima corporis agitatione exoritur.

Ad PROGNOSIN quod ſpectat, prolapſus vaginae vniuerſalis et completus virginibus raro, at feminis quae coitu frequenti vtuntur et libidinoſae ſunt, ſaepius contingit, itemque ſi ſaepe foras egreſſus et repoſitus fuerit, curationem quidem palliatiuam admittit, radicalem vero ſemper fere reſpuit. Partus crebriores, et inter hos inprimis qui difficiliorum generi annumerantur, vaginae relaxationem augent, eiusque procidentiam completam, ſi antea non adfuerit, certe procreant; ipſo autem ſub partu, niſi vaginae relaxatae bene proſpicias, caput infantis vehementiſſimis vteri contractionibus deorſum preſſum in tranſitu ſuo retardatur, membranam vaginae internam protrudit, eamque demum disrumpit. Vehementiores corporis commotiones, duraeque alui aerumnoſa depoſitio ex incompleto vaginae prolapſu completum effi-

cere

cere valent. Nec deſunt denique exempla, quae docent, vrinam ſupra vaginae prolapſum defluentem, corrodere illum poſſe, ita, vt ipſa vrina in eius cauum tranſeat, ibique calculoſarum concretionum, morbi moleſtiam vehementer augentium, origini, locum praebeat. *).

CVRATIO denique morbi, de quo agimus, aut *palliatiua* eſt, aut *radicalis*. Illa conſiſtit in eo, vt relaxatam et elapſam partem in locum, quem deſeruit, reponamus, eiusque nouum deſcenſum vel faſciarum idonearum applicatione vel alio quocumque retinaculo impediamus; haec vero morbum ita tollit, vt ea pars, quae relaxata fuerat, firmetur, locumque ſuum ſponte ſeruet, adeo, vt nullis prorſus remediis ad eam continendam opus ſit. Ex quibus igitur conſtat, palliatiuam curationem radicali ſemper praemittendam eſſe.

Si ergo relaxationem vaginae vel ipſum prolapſum adeſſe ſignis ſupra indicatis edocemur, ſi porro neque tumor neque inflammatio in parte prolapſa apparet, eiusdem partis repoſitio id eſt, quod primum nobis curae eſſe debet. Inſtituitur autem repoſitio ea ratione, vt digitis indice et medio vel oleo vel butyro inſulſo vel vnguento pomato inunctis, tunicam propendentem ſenſim ſenſimque reprimamus, ita ta-

 men

*) Eiusmodi exemplum egregie deſcripſit et delineari curauit Cel. STOELLER in libro cui titulus eſt: *Beobachtungen und Erfahrungen aus der innern und äuſſern Heilkunſt.* Gothae 1777. pag. 25. ſeqq.

men, vt partem, quae pudendis propior eſt, prius, eam vero, quae ab illis remotior eſt, deinde refundamus. Repoſito igitur prolapſu digitum indicem vaginae immittimus, vt, quae fortaſſe ſuperſint maiores et eminentes plicae, vaginae parieti adprimantur. Clysmate autem emolliente ad laxandam aluum, et cathetere ad educendam vrinam, niſi ſponte effluat, prius opus eſt, quam prolapſus repoſitionem inſtituamus, ne, quo minus absque dolore et difficultate abſolui poſſit haec ipſa repoſitio, faeces aluinae induratae et veſica vrinae copia repleta impediant.

Situs aegrotae is eſſe debet, vt ſupine decumbat, thorace, quantum fieri poteſt, demiſſo, cruribus extenſis et eleuatis, calcaneis ad nates adpreſſis. Durante ipſa operatione nec vocem edere, nec ſitum mutare, nec corpus mouere debet.

Sufficiant haec in praeſenti. Reliqua, quae ad curationem ſpectant, nec non obſeruationes nonnullas huc pertinentes proxime dabimus.

Iam vero commendandus eſt doctiſſimus atque praenobiliſſimus Medicinae Candidatus

GEORGIVS FRIDERICVS KRVGER

OHRDRVFFIENSIS,

qui per tres annos, quibus in hac noſtra Academia ſalutari arti addiſcendae operam dedit, ita ſeſe exhibuit, vt omnibus

ac

ac ſingulis Praeceptoribus non ſolum ob ingenium et diligentiam, ſed quoque ob morum integritatem carus admodum eſſet. Quae vero ſtudiorum vitaeque ipſius ratio fuerit, ab ipſo his verbis edocemur:

Ego Georgius Fridericus KRVEGER *lucem hujus vniuerſi aſpexi in vrbe Ohrdurffio principatus Hohenloici, die vigeſimo octauo menſis Octobris, anno milleſimo ſeptingenteſimo quinquageſimo octauo. Patrem veneror, virum artis ſuae peritum,* Erneſtum Fridericum KRVEGER *Pharmacopolam Sereniſſimi Principis priuilegio ornatum. Mater vero, nunc ad coelites vocata,* Chriſtiana Friderica *b.* BRAVNII, *Pharmacopolae in modo dicta vrbe, natu major filia fuit. Parentes mei cariſſimi omnem operam adhibuerunt, vt principiis chriſtianae religionis, iisque, quibus aetas puerilis informari ſolet, diſciplinis imbuerer. Provectiori vero aetate traditus ſum inſtitutioni* SILBERSCHLAGII, *Viri venerandi, materna affinitate mihi juncti, tunc temporis Conrectoris Lycei, quod Ohrdruffii floret, iam vero Miniſterii ſacri Diaconi, et poſt eum Conrectoris* AGRICVLAE, *Viri meritiſſimi. Sequentibus annis per breue tempus imbutus ſum inſtitutionibus Senis venerabilis et doctiſſimi b.* CONRADI, *Rectoris illius Lycei, nec minus Ill.* EICHHORNII, *Profeſſoris in hac Academia longe celeberrimi. Per aliquot temporis ſpatium etiam hauſi praecepta optima et vberrima ex ore nonnullorum venerandorum et optime de me meritorum virorum; maximam vero vtilitatem hauſi ex doctrina Cl.* KERSCHT, *p. t. Rectoris Lycei Ohrdruffienſis, Viri de me meisque ſtudiis meritiſſimi, qui me non*

ſolum

ſolum in publicis, ſed etiam in priuatis horis diligenter inſtruxit. Tandem idoneus judicatus, qui praelectionibus Celeberrimorum in Academia Profeſſorum intereſſem, anno milleſimo ſeptingenteſimo ſeptuageſimo octauo Ienam me contuli et die tertio menſis Maii, Prorectore tunc temporis Magnifico Ill. Eichhorn, *in numerum ciuium academicorum ſum receptus. Iam vero arti hippocraticae, quae a prima pueritia mihi arriſit, totum me tradidi, eamque ob rem ſtudia mea ita ordinaui, vt in philoſophicis recitationes logicas, metaphyſicas, et anthropologicas Exc.* Ulrich *maximo cum emolumento frequentarem. Matheſin et Algebram apud Ill.* Wiedebvrgivm, *ac antiquitates Germanorum apud Exc.* Müllervm *magno cum fructu audiui. Phyſicam theoreticam et experimentalem et ſcientiam foreſtalem optime mihi explicauit Ill.* Svccow, *et Horatium Ill.* Eichhorn. *In rebus medicis me inſtruxit ſumma cum utilitate praecipue in Phyſiologia, Pathologia, Therapia generali, Medicina forenſi, ac in arte formulas medicas conſcribendi Ill.* Nicolai *gratioſae Facultatis Senior, Fautor ac Praeceptor aeternum colendus. Illuſtrem inſuper ac experientiſſimum celeberrimumque* Grvnervm, *Fautorem pariter ac Praeceptorem ſumma pietate proſequendum, de quo mihi vehementer gratulor, Materiam medicam, Semioticen, Therapiam ſpecialem ſeu Praxin medicam, artem quoque formulas medicas concinnandi, Bibliothecam veterum medicorum, praeclare ſingula exponentem, conſului. Nec ſub eo Illuſtri Moderatore exercitationes perutiles, diſputatoriae quae dicuntur, habitas neglexi, ſummosque exinde hauſi fructus. Phyſiologiam*

quo-

quoque, Materiam medicam, artem formulas conſcribendi, artem obſtreticiam, Chemiam pharmaceuticam ex recitationibus Exc. STRACKII, *Fautoris ac Praeceptoris ſummopere colendi didici; ſub eius auſpicio etiam theoriam in praxi medica interdum adhibui. Explicationibus Exc.* HALLBAVERI *in Botanica interſui, nec non Experientiſſ.* SCHENKII *in Oſteologia et Botanica. Nec ſilentio praetereundae ſunt inſtitutiones Cl.* ROVX, *qui linguam gallicam mihi tradidit. Omnibus hisce Praeceptoribus meis gratias, quas poſſum, maximas perſoluo, ſummumque. Numen ſupplex oro, vt omni proſperitatis ac incolumitatis genere Ipſis proſpiciat.*

Meis quoque ſedulus interfuit recitationibus anatomicis, chirurgicis, iisque, quae ad obſtetriciam artem et hiſtoriam naturalem ſpectabant; neque etiam cadauera in theatro anatomico diſſecare meisque ſub auſpiciis in noſocomio obſtetricio parturientibus opem ferre neglexit.

Ex quibus omnibus igitur patet, nec defuiſſe Candidato noſtro praenobiliſſimo occaſionem nec animum ea addiſcendi quae ingenium excolerent et ornarent, quibusque patriae olim inſeruiret.

Peracto denique tempore academico, vt ad examina conſueta admitteretur, graduque Doctoris Medicinae et Chirurgiae ornaretur, ab Ordine noſtro modeſte petiit, id quod idem noſter Ordo ipſi concedere non dubitauit. Probauit etiam in examinibus cum ipſo inſtitutis, talem ſe eſſe, qualem ex

B vitae

vitae ſuae ratione futurum ſperaueramus. Data igitur ipſi venia eſt, cathedram conſcendendi, ex eaque diſſertationem *de vſu acidorum in febribus acidis praeſertim inflammatoriis* ſub praeſidio Viri Ill. *Chriſt. Godofr.* GRVNER, Collegae noſtri coniunctiſſimi, die XIX Maii publice defendendi, quo facto ſummis in Arte noſtra honoribus ornabitur.

Cui igitur ſolemnitati vt MAGNIFICVS ACADEMIAE PRORECTOR, S. R. I. COMES ILLVSTRISSIMVS, PATRES ACADEMIAE CONSCRIPTI, VTRIVSQVE REIPVBLICAE PROCERES, COMMILITONES GENEROSISSIMI ATQVE PRAENOBILISSIMI, ET SI QVI SVPERSVNT MVSARVM FAVTORES beneuole adſint, ordinis mei nomine oro rogoque.

P. P. ſub Sigillo Facultatis medicae. Ienae d. XVII. Maii

MDCCLXXXI.